पाँचौ नगरसभा :
आ.व. २०७६/०७७
अमरगढी नगरपालीका डडेल्धुरा
प्रस्तुतकर्ता : विश्वेश्वर प्रसाद ओझा “विपीन”
नगर प्रमुख

अमरगढी सरकारको आ.व.२०७६/०७७ को निती तथा कार्यक्रम र बजेट :

यस गरिमामय सभाका अध्यक्ष ज्यू,

नगर सभा सदस्यहरु एवं सम्पुर्ण राष्ट्र सेवककर्मचारी, पत्रकारलगायत उपस्थीत महानुभावहरु :

सर्व प्रथम म नेपालमाबिभिन्न समयमा नेपाल र नेपालिको स्वभिमानकानिमित्तभएका जनसंघर्ष एवम् लोकतान्त्रिकआन्दोलनहरुमाशहादतप्राप्त गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात बीर शहिदहरु सहित यसै भुमिमाजन्मनु भएकाधर्ति पुत्रबीर सपुततथाकिसान नेता सहिद भिम दत्तपन्तप्रतिभाव पुर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्न चाहन्छु । संघर्षको दौरानमा बेपत्ताहुनु भएका बिर योद्धा र उहाँहरुको पिडित परिवार प्रतिहार्दिक सम्मानब्यक्त गर्न चाहन्छु । साथै नेपालि समाजलाई अग्रगामि परिवर्तनको मार्गमा डोर्‍याउनबिविध क्षेत्र बाट योगदान पुर्‍याउनु हुने आदरणीय अग्रज योद्धाहरु प्रतिहार्दिक कृतज्ञता ब्यक्तगर्दछु ।

संघिय लोकतन्त्रको स्थापना संगै सम्पन्नभएको स्थानियतहको निर्वाचनपश्चातको दुई वर्ष पछि यस अमरगढी नगरपालिकाको तेस्रो ऐतिहासिकनगरसभाको उद्घाटन समारोहमाआर्थिक बर्ष २०७६/७७ को बार्षिक नितितथाकार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदाआफुलाई गौरवान्वित ठानेको छु ।

उपस्थितमहानुभाबहरु :

यस अमरगढी नगरपालिकाको स्थापनाभएको दुई दशकबिति सकेको तथा यस नगरपालिकाले विभिन्नआरोह अवरोह पार गर्दै जनताको सेवामा समर्पित रहेको व्यहोरा विदितै छ । यस नगरपालिकाको नामनगरको गहनाका रुपमा रहेको ऐतिहासिक अमरगढी किल्लाको नामबाट नामाकरण गरिएको थियो , साथै नेपालमाविभिन्न समयमाभएको राजनैतिक परिवर्तन , प्रशासनिकपुनरसंरचना, सीमा हेरफेर तथा संघिय संरचनामा समेत पूर्ववतअवस्थामा रहेको र भौगोलिक क्षेत्रफलको हिसाबले १३९ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफलमा फैलिएको यस नगरपालिकाअन्तर्गत ११ वडा रहेको ब्यहोरा समेत यहाँहरु समक्ष सर्वविदितै छ । नेपालको संबिधानयुगान्तकारी परिवर्तनको दस्ताबेज हो । संबिधानजारि भएसंगै मुलुकनयाँयुगमाप्रबेश भएको छ , संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र संस्थागतभएको छ , अब समाजको समग्र परिवर्तनको लागि गरिने संघर्षको रुप बदलिएको छ , अबका संघर्ष सामाजिक सत्रुका रुपमा रहेका भोग, रोग , शोक एवं गरिबि पछौटेपन र अशिक्षा बेरोजगारिका बिरुद्ध केन्द्रित छ । सामाजिकन्याय सहितको समाबेसि आर्थिक बिकाशकामाध्यम बाट समृद्धि हासिलगर्दै अघि बढ्ने कुरा मुलुकको अबको मार्ग चित्रहो । यस दिशामा केन्द्रितप्रयत्नहरु बाट नै समाजबादउन्मुख समग्र परिबेश तयार हुनेमा हामिबिश्वस्त छौ ।

अवम यस गरिमामयसभामा अमरगढी सरकारको आ.व. २०७५/०७६ मा सम्पन्नभएका केही कृयाकलापहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु ।

- अमरगढी नगरपालीकाको समग्र बस्तुस्थीती झल्किने गरी यसै बर्ष नगर प्रोफाईल (पार्श्व चित्र) निर्माण गर्न काम सम्पन्नभएको छ । यसले समग्र नगरको अवस्थाविश्लेषण गर्न र नितीकार्यक्रमनिर्माण गर्न मार्ग पहिल्याईको छ ।

- अमरगढी स्मार्ट सिटिको आधार स्तम्भ खडा गर्दै यसको मार्ग चीत्रनिर्माणको मुलआधार आवधिक, मध्यकालिन र दिर्घकालिन गुरु योजनानिर्माणको कामअन्तीम चरणमा पुगेको छ । यसले २० वर्ष पछाडीको अमरगढी कस्तो हुने भन्ने परिकल्पना तय हुदै छ ।
- अमरगढी भित्र रहेका बिभिन्न संघ सस्था संगको समुन्वय र सहकार्यमा र अन्य स्थानीयतहहरुको आयोजनामाभएको खेलकुदगतिबिधिमा अमरगढीको टिमले आफ्नो कौशलताप्रर्दशन गर्न सफलभएको छ । राष्ट्रपती रनीङ्ग सिल्ड उल्लास पुर्ण ढंगले भब्यताकानिर्धारित समयमै समन्नभएको छ ।
- अमरगढीको पर्यटन प्रबद्धनका लागि शुक्लाफाटा-अमरगढी अभियान संचालन गर्न भिमदत्तनगरपालिका संग सहकार्य को सहमतिमादुबै पक्षको हस्ताक्षर भएको छ ।
- अमरगढीको समृद्धि र विकासका मुद्दाहरुमा साझा दृष्टिकोण निर्माण गर्नका निमित्त सर्वदलिय सर्वपक्षिय बैठक यसै वर्ष सम्पन्न गर्न हामि सफलभएका छौ ।
- जिल्लाभरीकै विकास निर्माणका साझा मुद्दाहरुमा साझा दृष्टिकोण बनाउने उद्देश्यले अमरगढीकै पहलमापहिलोपटक अमरगढीकै आयोजनामा सात ओटै स्थानियतह एकै ठाउमा उभ्याई पहिलो बैठक गर्न हामी सफलभएका छौ ।
- न्याय सम्पादनमा अमरगढी नगरपालीकाले अन्य स्थानीयतहभन्दा अग्र पन्थीमा रही..........वटा मृद्दामा सहमती ....फैसला , ...छलफल प्रकृयामा रहेको समेत यो सम्मानीत सभा समक्षजानकारी गराउन चाहन्छु ।
- नेपालको संबिधानले गरेको ब्यवस्थाअनुरुप स्थानीय सरकार संचालनकानिमीत्तआवश्यककानुन, कार्यबिधि, ऐन नियमावली गरी .... निर्माण गर्न सफलभएका छौ भने केहि आवश्यककानुन हरु निर्माण प्रकृयामा रहका छन् ।
- हाम्रो डोटेली संस्कृती, परम्परा, र भेषभुशा जगेर्ना गर्ने उद्देश्यले स्थापना गर्न लागीएको डोटेली संग्राहलय यसै वर्ष शुरुवातहुदैछ ।
- नेपालको पर्यटन विकासमानिकै महत्वका साथ हेरिएको नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० भव्यताका साथ सम्पन्न गर्ने उद्देश्यले देश भरका १०० वटा गन्तब्यहरुको पूर्वाधार विकास तथाप्रचार प्रसार गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकार संस्कृती पर्यटन तथानागरिक उड्यनमन्त्रालयद्धारा छनौट भएकागन्तब्यहरु मध्ये अमरगढी नगरपालीकापनी छनौटगर्ने हाम्रो प्रयास संगै देशका १०० ओटा गन्तब्यमा अमरगढी उग्रतारा क्षेत्रलाई छनौट गर्ने हाम्रो प्रयास सफलभएको छ ।
- पुर्वाधार निर्माण तर्फ तुफनडाडाँ देखि टुडिखेल सडक खण्ड निर्माण र विस्तारको काम यसै बर्ष सुरुवातभएको छ ।
- उग्रतारा रंगशाला, गोलाखेती-भजनपुर क्रिकेट मैदान,खेताखोला खेलमैदान र भेटा खेलमैदाननिर्माण कार्य यसै बर्ष सुरुवातभएको छ ।
- महिला स्वयम् सेविकाहरुलाई सूचनाप्रबिधिसंग जोडि स्वास्थ्य सेवालाई अझै प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न र स्वयम् सेवीकाहरुको सुचनाप्रवीधीमापँहुच बृद्धि गर्न मेडीक मोवायल सेवामार्फत स्वयम सेविका संचार अभियान यसै वर्ष देखि लागु भएको छ ।
- नगरवासीलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाप्रदान गर्ने उद्देश्यले विभिन्न संघ सस्थाहरुको समन्वय र सहकार्यमा बिभिन्न स्वास्थ्यसिबिर (आँखाउपचार शिविर, पाठेघर उपचार, बिशेसज्ञ स्वास्थ्यशिबिर) संचालन गरिएको छ ।
- यस वर्ष शुरक्षीतमातृत्व सेवालाई प्रभावकारी बनाउदै पुर्ण खोप सुनिश्चिततानगर घोषणा अभियान सम्पन्नभएको छ ।
- सुचनाप्रवीधीमाआमनागरीहरुको पँहुचअभिबृद्धी गर्नका निमीत्त अमरगढी नगरपालीकाको कार्यालय र वार्ड नं. १० को कार्यालयमा सुचनाप्रवीधी केन्द्र स्थापना गरिएको छ ।
- नगरको गौरव बढाउने खालकापूर्वाधार निर्माणका निमीत्त (सिटिहल, सपिङ्गकम्पलेक्स, भित्री र मध्यचक्रपथ, वडाकार्यालय, सदरमुकामभएर जाने राष्ट्रिय राजमार्ग, बसपार्क) सार्वजनीकमहत्वकापूर्वाधारको अध्ययनतथा डि.पि.आर यसै वर्ष गरीनिर्माण प्रकृया आगामीवर्ष सुरुवातहुदैछ ।
- अमरगढी ४ खलंगामा सेमि कभर्ड हलनिर्माणको काम यसै वर्ष सुरुवातभएको छ ।

- सदरमुकाममा देखिएको खानेपानीको समस्या समाधान गर्ने उद्देश्यले निर्माणाधीन अमरगढी खानेपानीआयोजनानिर्माणको कामअन्तीममापुगेको छ । जस्ले गर्दा खानेपानीको सास्तीभोगीरहेका नागरिकहरुलाई ठुलो राहतमिल्ने अपेक्षा गरेको छु ।
- अमरगढी नगरपालीकालाई हरेक नागरिक संग जोड्दै सुचनाहरु हातहातमा पुऱ्याउने उद्देश्यले Mobile appनिर्माण गरिएको छ ।

उपस्थितमहानुभाव हरु :

अब म यस अमरगढी नगरपालिकाको आगामिआर्थिक बर्ष २०७६/७७ का लागिनितितथाकार्यक्रम पेश गर्न चाहन्छु । संघिय मामिलातथासामान्यप्रशासनमन्त्रालय बाट जारि भएको नगरपालिकाको निति बजेट तथाकार्यक्रमतयारी को ढाँचा हरुलाई अनुसरण गरि यस नगरपालिकाको बार्षिक नितितथाकार्यक्रमतर्जुमा गर्दा निम्नअनुसारका समग्र नितितथाबिषयहरुलाई आधार लिएको छु ।

- नेपालको संबिधानमाब्यवस्थाभएकानिति , मार्गदर्शक सिद्धान्त , मौलिकहक, अनुसुचि ८ र ९ मा उल्लेखनिय स्थानियतहकाअधिकार र साझाअधिकारका सुचिकाबिषय ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- नेपाल सरकारको आ.व.२०७६/७७ को नितितथाकार्यक्रम ।
- नेपाल सरकारको आ.व.२०७६/७७ को बजेट बक्तब्य ।
- नेपाल सरकार प्रदेश नं. ७ को २०७६/७७नितितथाकार्यक्रमतथा बजेट वक्तव्य
- अमरगढी नगरपालिकाले विगतमा तय गरेका आवधिकतथा दिर्घकालीननीतिहरु
- स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ मा भएको नितीगतब्यवस्था

अब म यस अमरगढी नगरपालिकाको आगामिबर्षमा अवलम्बन गरिने क्षेत्र गतनितितथाकार्यक्रम संक्षेपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

क) **कृषितथापशुपालन** (जनताको सवलिकरण कृषिमाआधुनिकरण)

- कृषि पेशालाई ब्यावसायिकबनाउनआधुनिकरण गरी , उन्नतजातका बिउ बिजनतथाअत्याधुनिक कृषिऔजारको प्रयोग तर्फ कृषक हरुलाई बिशेष अनुदानसहुलियतप्रदान गरी उत्पादनमा बृद्धि गर्ने नितिलाई निरन्तरतादिइनेछ ।
- कृषि पेशालाईसम्मानित पेशाको रुपमाविकास गर्न नमूना कृषिव्यवसाय सञ्चालन गरिरहेका कृषकहरुकालागि**"उत्कृष्ट कृषक सम्मानकार्यक्रम"**लाई निरन्तरतादिइनेछ ।
- कृषिको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण र मूल्यश्रृङ्खलाविस्तारगरी कृषिलाई गरिबीनिवारण, बेरोजगारीको अन्त्य र खाद्य सुरक्षाको आधारभूत रुपमाविकसितगर्दै कृषिको उत्पादन वृद्धि गर्ने नीतिअवलम्बन गरिनेछ ।
- सिमान्तकृत , बिपन्न , मुक्तहलिया , महिलाहरुलाई सामुहिकब्यवसाय संचालन गर्न उत्प्रेरित गर्दै र अनुदानउपलब्ध गराईने छ ।
- ब्यवसायिकगाई भैसि फर्म , बंगुर फर्म बाख्राफर्म , कुखुरा फर्म , बिकास र बिस्तारका लागि सहभागितामाअनुदानदिने नितिअबलम्बन गरिनेछ ।
- शित गृहमा भण्डारण गर्ने कृषक लाई भण्डारण अनुदानउपलब्ध गराईने छ ।
- माटो परिक्षण कार्यमा तिब्रतादिई नगदेवाली, फलफुलतथापुष्पब्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्ने र Organic खेतिलाई बिशेष प्रथमिकतामा राख्ने नितिअबलम्बन गरिने छ ।

- कृषकहरु लाई बर्गिकरणका आधारमा कृर्षक परिचय पत्र वितरण गर्ने र सम्पुर्ण कृर्षक हरलाई समुहमा आवद्ध गर्ने निति अबलम्बन गरिने छ ।
- उन्नतजातकापशु आयातमा जोड दिदै लोप भइरहेका स्थानियपशु प्रजातिको संरक्षण गरि दुग्ध र मासुजन्यउत्पादनमा जोड दिईने छ र उन्नतजातकापशु पालनमाबिशेष सहुलियतप्रदान गरिने नितिअबलम्बन गरिने छ ।
- किसानको क्षमताअभिबृद्धीका लागिबिशेष किसिमकाकार्यक्रमआयोजनागर्दै लोपोन्मुखखाद्यानबालिप्रोत्साहन सम्वन्धिकार्यक्रम कोदो , फापर ,काकुन , मुसुरो , धानलगायतबालि संरक्षण गरिनेछ ।
- राजमार्ग हरियाली(Green Road) कार्यक्रमलागु गरिने छ ।
- कृषिविकासमा संलग्ननिकाय संस्था संग समन्वय र सहकार्य गरि कृर्षि बिकाशमाएकद्धार प्रणालि अपनाईने छ ।
- कृषकहरुलाई बालितथापशु बिमातर्फ उन्मुखहुने नितिअबलम्वन गरिने छ ।
- High Valuecropsर एक गाँउ एक उत्पादनको व्यवसायिकरण गरिनेछ । कृषिबालि संरक्षणका लागिबन्य जन्तुबाट हुने नोक्सानिको नियन्त्रणका लागिबिशेष आधुनिक उपकरणमा अनुदानउपलब्ध गराईने ब्यवस्था गरिने छ । साथै जंगलीजनावर बाट हुने वालीनालीको क्षतीको राहतउपलब्ध गराउनपहिल गरिने छ ।

ख) **स्वास्थ्य** (स्वास्थ्यबिमानि:शुल्कउपचार -स्वस्थ्यनागरिक जिम्मेवार सरकार)

- **"नगर बासी संग डाक्टर"**कार्यक्रममा घुम्ती सेवा, घर दैलो र ६०वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, असहायको उपचारमा विशेष सुविधाप्रदान गरिने छ ।
- बहुक्षेत्रीयपोषण कार्यक्रमयोजनालाई एकद्धार प्रणालिबाट प्रभाबकारी रुपमाकार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्यबिमाकार्यक्रमलाई बिशेष महत्वका साथ अगाडि बढाईने छ ।
- **"जेष्ठ नागरिक उपचार"**अर्न्तगत८४ बर्ष पुगेका जेष्ठ नागरिक लाई सम्मान स्वरुपनिशुल्क घरदैलोमा स्वास्थ्य सेवाप्रदान गरिनेछ ।
- गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवाको सुनिस्चिततागर्न प्रत्येक स्वास्थ्य चौकिमाघुम्ती डाक्टर (चिकित्सक) सेवालाई निरन्तरतादिइनेछ ।
- नेपाल सरकारबाट घोषणा गरिएकानि:शुल्कऔषधिहरु सहज रुपमाप्रत्येक स्वास्थ्य सस्था बाट नगरबासिको पहुचमा पुर्‍याईने छ ।
- योगाभ्यास , योग शिक्षा नैतिकशिक्षा र आध्यात्मीकशिक्षामा जोड दिदै मानसिक स्वासथ्य सेवा र संचालन गरिनेछ ।

ग) **खानेपानितथा सरसफाई** (खानेपानिमालगानि स्वच्छ जिन्दगानि)

- डिपवोरिङ्ग प्रविधिलाईबिस्तार गर्दैउग्रतारा मन्दिर परिसरमा जडान गरिएको डिपबोरिङ्ग बाट ब्यवस्थितपानिबितरण गरिमालम र आयतबजारमा यसै वर्ष जडान गरिने छ ।
- खानेपानिमुहानहरुको खोजि र संरक्षण गरि साझा स्वामित्व स्थापना गरिने नितिअबलम्बन गरिनेछ ।
- अमरगढीमा **"बृहत ढल ब्यवस्थापन"**परियोजनामार्फत ३ वटा प्रशोधनकेन्द्र स्थापना गरी सिचाई र माछापालन ब्यवसायमाप्रयोग गरिने छ ।
- अमरगढी साना सहरी खानेपानियोजनालाई यसै वर्ष सम्पन्न गरी स्वच्छ खानेपानीवितरणको ब्यवस्था गरिने छ ।
- नगर भित्र**"एक घर एक स्वच्छ खानेपानिकाधारा"**नितिअवलम्बन गरिने छ ।
- सरसफाईको लागि टोल समितिलाई प्रभाबकारी बनाई निरन्तरतादिईनेछ । खानेपानितथा सरसफाई समितिलाई अझ बढी उत्तरदायिबनाईनेछ ।

- फोहरमैलाब्यवस्थापनमा संलग्नजनसक्तिको उत्प्रेरणा बढाउनमा जोड दिईफोहरमैलाब्यवस्थापनमाउचित मापदण्डअपनाई कर , दण्ड र जरिवानालाई प्रभावकारी बनाईनेछ । फोहोर लाई मोहरमा परिणत गर्ने नितीअवलम्बन गरिने छ ।
- पोखरा खानेपानि, फिन्नेकोट खानेपानी, ...खानेपानी योजना यसै वर्ष सुरुवात गरिने छन् ।
- सार्वजनिक सौचालयको संख्याथप गरि सर्वसुलभ एवम् ब्यवस्थित गरिनेछ ।
- प्रत्येक वार्ड भित्रकाखाने पानिकामुलहरुको पहिचानगरि दर्ता प्रक्रिया का लागि सम्वन्धित वार्डमा योजनाकार्यान्वयन गर्ने नितिअबलम्बन गरिनेछ ।

घ) **युवातथाखेलकुद**(सक्षम खेलाडी -प्रतिस्पर्धि खेलकुदतथामनोरंजन)

- युवाहरुको शक्तिलाई नगरको समृद्धिमा उपयोग गरिनेछ । नगर स्तरिय प्रतिभाको खोजितथाप्रोत्साहनकार्यक्रमआयोजना गरिनेछ ।
- खेलकुदलाई जिबनको अभिन्नअङ्ग को रुपमाबिकाश गरिनेछ ।
- सामुदायिकबिद्यालयका खेल मैदानको स्तरोउन्नती गरिनेछ ।
- **"मेयरकप रनिङ सिल्ड"**प्रतियोगीतानिरन्तरआयोजना गरिनेछ ।
- अमरगढी नगरपालिकालाई **"स्पोर्ट सिटी"** घोषणा गर्न पहल गरिनेछ ।
- युवाहरुको बढ्दो खेल प्रतिको आर्कषक लाई मध्यनजर गरि बिभिन्न खेलकुदगतिबिधि संचालन गर्न सहयोग गरिनेछ ।
- युवाहरुको भबिश्य सुन्दर बनाउनउनिहरुलाई आयआर्जन र सामाजिक सेवाकाकार्यमा संलग्न गराईनेछ । युवादुर्ब्यसनि बिरुद्धको सचेतनाकार्यक्रमलागु औषधदुर्ब्यसनि पुर्नर स्थापना केन्द्र स्थापनाकालागि सहकार्य गरिनेछ ।
- मादकपदार्थ , धुम्रपान , लागु औषध जस्ता दुर्ब्यसनिबाट बचाउन स्कुल ,कलेज , गैर सरकारी संस्था र क्लब हरु संग सहकार्य गरिनेछ ।
- खेलकुदमा लैङ्गीक बिभेदको अन्त्य गरिने छ .
- स्वस्थ्य खेलकुद स्वस्थ्यजिबनको अवधारणा अगाडि ल्याईनेछ ।
- गोलाखेती-भजनपुर क्रिकेट मैदान, उग्रतारा रंगशाला, रामलिला खेल मैदान, खेताखोला खेल मैदान र भेटा खेलमैदानलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाईने छ ।

ङ) **सामाजिक सुरक्षा** (जनजनको सरोकार घरघरमा स्थानिय सरकार)

- सामाजिक सुरक्षाभत्ता घुम्ती सेवामार्फत वडास्तरमै बितरणको ब्यवस्थामिलाईनेछ ।
- महिला हिंसा न्युनिकरण र लैङ्गीक बिभेदको अन्त्यगर्ने नितीनिर्माण गरिने छ ।
- अल्पसंख्यक पिछडिएको बर्ग क्षेत्रको उत्थान र जातिय भेदभाबको अन्त्य गरिनेछ ।
- अपाङ्ग , दलितअसहायको सामाजिकजिबनको सुरक्षाको सुनिस्चितता गरिनेछ ।
- बिभिन्नदिबस हरु मनाउने नितिअबलम्बन गरिनेछ
- "जेष्ठ नागरिक"समाजको गठन र तिनको क्षमता र अनुभबलाई पुजिका रुपमालिई उचित ठाँउमा उपयोग गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकको मर्यादितजिबनकालागिअनुभबको साटासाट मा टेवादिनदिवा सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने सरकारी गैर सरकारी निकाय संग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- बालबालीकाको रुचिलाई ध्यानमा राखी चिल्ड्रेन पार्क र फनपार्कको निर्माण गर्न निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- अमरगढी नगरपालीका"**स्मार्ट सिटी**" घोषणा भईसकेका ले यसकालागीआवश्यकपूर्वाधारहरुको विकासकालागीविशेष पहल गरिने छ ।

- नगरक्षेत्रकाप्रत्येक सामुदायीकविद्यालयमा खेलमैदाननिर्माणको नितीअवलम्बन गरिने छ।
- **“शिपयुक्तमहिलाआत्मनिर्भर पहिला”**भन्ने नारा लाई मुर्त रुप दिनमहिलाहरुकालागिसिपबिकास तथाउद्यमप्रर्बदनकार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- **“अमरगढीमहीलाशसक्तीकरण”**कार्यक्रमलागु गरिने छ।
- मुक्तहलियाको पुनः स्थापनाकार्यक्रम अगाढी बढाईनेछ र तथ्याङ्कअध्यावधिक गरिनेछ।

ङ) **बित्तिय क्षेत्र** (स्थानिय सरकार शुसासनको पहरेदार)

- बित्तिय संस्थामा सहजपहुचको नितिअबलम्बन गरिनेछ।
- नयाँ स्थापनाहुने बित्तिय सस्थाको नगरपालिकामादर्ता हुने र क्षेत्र बिस्तार गर्न नगरपालिकाको स्वीकृत लिनु पर्ने व्यवस्था गरिनेछ।
- बित्तिय संस्थामा एक परिवार एक खातानितिअनिवार्य रुपमाअबलम्वन गरि आमजनताको बचत अभिबृद्धिमा पहल गरिनेछ।

२) **सामाजिकबिकाश** :

क) **शिक्षा :-**“दक्षजनशक्ति निमार्णको आधार गुणस्तरीय शिक्षामाआधुनिकप्रबिधि र शैक्षिकपुर्वाधार”

- उच्चशिक्षातथाप्रबिधिकशिक्षामाशैक्षिकलोन को व्यवस्थागर्ने नितिअबलम्बन गरीनेछ।
- नेपालको संबिधान ले शिक्षालाई मौलिकहक को रुपमा स्थापित गरिसकेको परिप्रेक्ष्यमा सबै नगर बासिलाई गुणस्तरिय शिक्षामापहुच पुर्‍याउनबिशेष योजनातथाकार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- सामुदायिकबिद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा जोड दिईनेछ , र बिद्यालय ,बिद्यार्थी , शिक्षक संख्याको साथै भौतिक संरचनामाअनुपातिक सुधार तथाव्यवस्थापनकालागिबिशेष नितिअबलम्वन गरिनेछ।
- प्रबिधिकएवं गुरुकुलशिक्षाको स्थापना र प्रबर्द्धन गरिनेछ र उग्रतारा वेदबिधाश्रम लाई भौतिकपुर्वाधार र जनशक्तीब्यवस्थापन गरिनेछ।
- सामुदायिकबिद्यालयको शिक्षाको प्रभावशिलता र गुणस्तरियताअधिबृद्धिका लागिमुल्याङ्कनकानिश्चित मापदण्ड र जरिवानालाई प्रभावकारी बनाई कुनै एक बिद्यालय छनौट गरि Center of excellence का रुपमाबिकास गरिनेछ।
- विपन्नवर्गका बालवालिकाहरुलाई प्राबिधिकशिक्षामा सहजपहुच बढाउन“ **छात्रबृती**”कार्यक्रमलागु गरिने छ।
- बिद्यालयप्रतिको आमजनताको अपनत्वको भावनामाबिकाश र सुधार गरिनेछ।
- अपाङ्ग मैत्रीभौतिक संरचनानिर्माण मा जोड दिईनेछ।
- रोजगार सुचनाकेन्द्र मार्फत JOB bank को स्थापना गरिने छ।
- विभिन्नस्वरोजगार मुलकतालीमप्रदान गर्न **“अमरगढी ट्रेडिङ्ग सेन्टर”** स्थापना गरिने छ।
- अमरगढी नगरपालिकाले अघि सारेको “**शैक्षिक गुणस्तर सुधारको अभियान**लाई निरन्तर रुपमा अघी बढाउँदै यस नगर पालिकालाई उत्कृष्ठ शैक्षिक केन्द्रको रुपमाविकास गर्देलगिने छ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रकाविद्यालय उमेरका सबै बालबालिकाको विद्यालयमापहुँच सुनिश्चत गरी बालबालिकाहरुलाई **“विद्यालयभिृकाऔं, टिकाऔं, सिकाऔं रविश्वबजारमाविकाऔं**”अभियानलाई साकार पारिने छ।
- सामुदायिक र संस्थागतविद्यालयहरुबीचको दूरीलाई घटाउन निजी सामुदायिक साझेदारीलाई प्रबर्द्धन गरिने छ।
- सर्वजनिक पद धारण गरेका राष्ट्र सेवक , कर्मचारी ,जनप्रतिनिधि र राजनितिज्ञ जस्ता व्यक्तिहरु लाई सरकारी बिद्यालयमा छोराछोरी हरुलाई भर्ना गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ।
- विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न सरकारी, गैरसरकारी, निजी क्षेत्र, अभिभावकहरु, विद्यालयव्यवस्थापन समिति, शिक्षकअभिभावक संघ लगायत सरोकारवाला सबैको साथ सहयोग लिइने छ। यसकालागि सरोकारवालाहरुको क्षमताविकास गरिनुका साथै समुदाय परिचालन गरिने छ।

- सामुदायिकविद्यालयहरुलाई बालमैत्रीबनाइविद्यालयमाबालमैत्री शिक्षण सिकाइप्रक्रियाअबलम्बन गरिने छ ।
- निजी विद्यालयबाट वालवालीकालाई सरकारमा भर्ना गरेमा निशुल्कपोसाक उपलब्ध गराइने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालनमा रहेको प्राथमिकविद्यालय, आधारभूतविद्यालय र माध्यमिकतहकाविद्यालयहरुमध्ये १र१ वटाका दरले ३ वटा विद्यालयहरुलाई नमूनाविद्यालयको रुपमाविकास गरिने छ । सबै वार्ड बाट १/१ बिद्यालयका दरले ११ वटा बिद्यालयलाई सुधारोन्मुखबिद्यालयअभियान संचालन गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकाको **पाँचवर्षे नगर शिक्षा योजना**कार्यान्वयनमाल्याइने छ ।
- यस नगर पालिकाको एकीकृत शैक्षिक सूचनाव्यवस्थापन प्रणाली (IEMIS) व्यवस्थित गरिने छ र सोका लागिविशेषज्ञ सेवा समेत लिइने छ ।
- विद्यालयहरुमाभइरहेको शिक्षण सिकाइको अनुगमन, मूल्याङ्कनतथा समीक्षालाई सघन रुपमा संचालन गरिने छ । यसकालागि सबै सरोकारवालाहरुलाई परिचालन गरिने छ ।
- बालबालिकाहरुको पढाइलाई प्रवर्द्धन गर्न विद्यालयतथा समुदायस्तरमा **पढाइ उत्सबएवं मेलाको** आयोजना गरिने छ ।
- विभिन्न विज्ञहरुको उपस्थीतीमा शैक्षिक सम्मेलन आयोजना गरिने छ ।
- शिक्षकविद्यार्थी अनुपातएकदमै न्यून रहेका विद्यालय क्षेत्रकाबालबालिकाहरुको विद्यालयपहुँचको उपयुक्तव्यवस्थापन गरी विद्यालयतहमिलान, विद्यालयमिलान, शिक्षक दरबन्दीमिलानकालागिविद्यालयका सरोकारवालाहरुसँग व्यापकअन्तरक्रिया, छलफल, बहस गरी सोका लागि सहजीकरण गरिने छ ।
- नगर क्षेत्रकाबिद्यालयहरुमाक्षमता र सम्भावनाकाआधारमा प्राबिधिकशिक्षा संचालन गर्ने नितिअबलम्बन गरिनेछ ।
- उच्चतथाप्राविधिकशिक्षामा सबै तह र तप्काकाबालबालिकाहरुको पहुँचअभिवृधि गर्न शैक्षिक सहयोग उपलब्ध गराइने छ ।
- यस नगरपालिका क्षेत्र भित्रकाआमजनसमुदायहरुको चेतना स्तर अभिवृद्धि र निरन्तर सिकाइकालागिअनौपचारिक शिक्षाकाकार्यक्रमहरु संचालन गरिने र यसकालागि सामुदायिकसिकाइ केन्द्रहरुको प्रबद्धन गरिने छ ।
- विद्यालयमाआधारित र समुदायमाआधारित बालबिकास कक्षाहरुको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्दै बिद्यालयमागाभ्ने नितिआत्म साथ गरिने छ, र पुनर्रसंरचनामा जोड दिइने छ ।
- बाह्यगाउँपालिकातथानगरपालिकाबाट संस्थातगविद्यालयहरु स्थानान्तरण गरी ल्याउने प्रवृत्तीलाई निरुत्साहित गरिने र शिक्षा सम्बन्धीकानूनीप्रबन्ध गरी व्यवस्थित गरिने छ ।
- शिक्षामा पुरस्कार र दण्डको व्यवस्थालाई प्रभावकरी रुपमाकार्यान्वयनमाल्याइने छ ।
- **उत्कृष्ट शिक्षक ,कर्मचारी,बिद्यार्थि र अभिभावक**लाई सम्मान गर्ने नितिलाई निरन्तरतादिईने छ ।

ख) **उद्योग तथा बाणिज्य** (स्थानीय स्रोतको प्रबर्दन उद्योगको सम्वर्द्धन)

- यस न.पा.मा औद्योगिक क्षेत्र स्थापना , सम्भाव्यउद्योग संचालनकालागिआवश्यकअध्ययन अनुसन्धान गरिनेछ ।
- स्थानियउत्पादनकालागिबजार सुनिश्चिततागर्दै वातावरण मैत्रीउद्योग स्थापनामा जोड दिने नितिअबलम्बन गरिनेछ ।
- सम्भाबित ठाँउमा अध्ययन गरी **"उद्योग-ग्राम स्थापना"** गरिने छ र निजीक्षेत्र संग साझेदारीमा सानातथामझौलाउद्योग स्थापनामा राजश्व सहुलियत गर्ने नितिलाई प्राथमिकतादिईनेछ ।
- स्थानियउद्योग लाई प्रयोग गर्ने खालकानिति, मेसिन कर छुट,बजारको सुनिश्चीतता गरिने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र ५० जनाभन्दा बढी व्यक्तिलाई प्रत्यक्ष रोजगारि दिने उत्पादनमुलकउद्योग स्थापना गर्ने जग्गाखरिद गर्न लाग्ने लिखत रजिष्टेसन दस्तुरमा ७५% छुट दिने नितिअबलम्बन गरिनेछ ।
- बेरोजगार युवायुवीतीहरुकालागीसिपमूलक (ड्राईभिङ्ग, कम्प्युटर मर्मत, ब्यूटिपार्लर, सिलार्यकटाई, बाजाबजाउने, मोवाईल मर्मत, सिकर्मी,डकर्मि) तालिमको आयोजना गरिनेछ ।

- नगर क्षेत्रमा संचालितउद्योग तथाब्यवसायिकफर्म,हरुलाई अनिवार्यदर्ता नविकरण कार्यलाई ब्यवस्थीत गर्ने नितीअवलम्बनगरीने छ ।
- स्थानीयउद्यमीलाई उद्योग संचालन गर्न आवश्यकवातावरण तयार गरिने छ ।
- सार्वजनीकनीजि साझेदारीमा(ppp) जोड दिइने छ ।
- कृषितथावन्यजन्तु उद्योग स्थापनामाप्रोत्साहन गरिने छ ।

पर्यटन/संस्कृती : "पर्यटनमा लगानि, समृद्धिको बिहानी"

- अमरगढी लाई **"पर्यटकिय सिटि"** घोषणा गर्न पहल गरिनेछ ।
- **"नेपाल भ्रमण बर्ष २०२०"**भब्य रुपले मनाउने योजनानिर्माण गरिनेछ ।
- स्थानीयधार्मीक स्थलको संरक्षण र सम्बर्द्धनतथापुर्वाधार विकास गरिने छ ।
- परम्पपरागतलोकभाका, डोटेली संस्कृतिको जगेर्ना गर्न **"डोटेली संग्राहालय"** स्थापना गर्न आवश्यकपहल गरिने छ ।
- ऐतिहासिक अमरगढी किल्लाको मौलिक संरक्षणमा जोड दिइने छ र यस किल्लालाई ऐतिहासिक पर्यटकिय स्थलका रुपमाविकास गर्ने गुरु योजनानिर्माण गरिने छ र किल्लाभित्र**संग्राहालयस्थापना** गरिनेछ ।
- साहसिक पर्यटन लाई प्राथमिकतादिने नितिअबलम्बन गरिनेछ ।
- ऐतिहासिकधार्मिक एवम् पर्यटकिय स्थलहरु, उग्रतारा मन्दिर, घटालस्थान, रावलतोलीगुफा, सहश्रलिङ्ग धुरा , कोलटुक्रा दरवार, हटगाउँ र कांँडेकोटमा रहेका देवल, कश्यालेक, महाभारत धुरा, शैलेश्वर मन्दिर, सहश्रलिङ्गअसिग्राम, भुमिराज, समैजी, बैजनाथ, कैलपाल, जस्ता शक्ति पिठको संरक्षण र प्रचार र प्रसारमा जोड दिइने छ ।
- खेलकुद पर्यटनमा जोड दिइने छ ।
- शहिदभिमदत्तपन्तको जन्मथलो अमरगढी २ लाई **"शहिदभिमदत्तपन्तआर्दश बस्तीको"** रुपमाविकास गर्दै भिमदत्तHome Stayसंचालनविकास गरीने छ ।
- पुराना पाटि पैवा , मगराउ , नौला , धर्मशाला संरक्षण गरि मौलिक संस्कृति संरक्षण गरिनेछ ।
- घटाल क्षेत्रको बिकासकालागि गुरु योजनानिर्माण गरि बृहत्तर बिकास को नितिलागु गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र रहेको सरकारी पर्ति जग्गामावालउद्यानतथामनोरंजन स्थलनिर्माणकोकार्य अगाडी बढाईनेछ ।

सहकारी : "टोलटोलमा सहकारि घरघरमा रोजगारि "

- नगरपालिकाभित्रका सहकारी र वित्तिय संस्थालाई उत्पादनमुलक क्षेत्रमालगानीको लागिप्रोत्शाहन गर्न विशेष नितिअवलम्बन गरिने छ ।
- **"एक टोल एक सहकारी"**को नितिअवलम्बन गरिने छ ।
- हरेक सहकारीको विकासकालागिआवश्यकनियमनतथाअनुगमन को ब्यवस्था गरिने छ ।
- सहकारीलाई गरिबि निवारण , रोजगारी सृजना र आर्थिक बृद्धिको मेरुदण्डको रुपमाबिकाश
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रकाजनताहरुलाई सहकारीमा आवद्ध हुन प्रेरित गरिनेछ ।

३) पुर्वाधार विकास (भौतिकपुर्वाधार विकासको आधार)

क) सडक तथायातायात, "सामाजीकआर्थिक रुपान्तरणको आधार, बस्तीवस्तीमा यातायातपुर्वाधार"

- नगरपालिकाभएर जाने सवै लोकमार्गको सिमाङ्कन गरी आनावश्यक सडक मिच्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिने छ ।
- निजी क्षेत्रभित्रको सहकार्यमा **"नगर बस"** संचालन गरिने छ ।

- बागबजार डकले सडक ४ लेन र डकले-अनारखोली, बागबजार-भातकाडा २ लेन बनाउने काम यसै वर्ष सुरुवातहुनेछ ।
- अ.न.पा. १ ढुन्ढुनेमा बजार भरीकाग्यारेज(work shop)ब्यवस्थापनकार्यलाई निरन्तरतादिईनेछ ।
- नगरपालीकाभित्रको यातायातब्यवस्थापनकालागि"**भित्री ,मध्य र बाहिरी चक्रपथ"**को अवधारणा विकास गर्दै ग्रामिण सडक लाई स्तरोन्नती गरि लिङ्कसडकको रुपमाबिकास गरिनेछ ।
- डकले सल्लाघारी र किर्तिपुर आईत सडकलाई **"अमरगढी गौरव आयोजना"** का रुपमा अगाडि बढाईनेछ ।
- अ.न.पा. ५ डकलेमा "**सुविधा सम्पन्नबसपार्क"**निर्माण गर्नेकार्यलाई यसै वर्ष देखि द्रुतगतीमा अगाडी बढाइने छ । बागबजारमा भएकोवसपार्कको उचितब्यवस्थापनगर्दै "बस स्टेण्ड"को रुपमाविकास गरिने छ ।
- तुफानडाँडा न्युरोडमा"Over bridge"बनाउनपहल गरिनेछ ।
- स्थानीय सडकको उचित मापदण्डको आधारमा स्तरोन्नती गरिने छ ।
- अधुरा पिचका योजनाहरुलाई क्रमागत रुपमा अगाडी बढाई निर्माण सम्पन्न गर्ने निति अगाडी बढाईनेछ ।

ख) सिचाई : (किसानको वारी सिँचाई अमरगढी)

- सुदुरपश्चिमप्रदेश सरकार संगको समुन्वयमा लरडा सिचाई, शैनिगाड सेल्लागाँउसिचाई, बृहत डोटीघटाल सिचाई आयोजनाफिन्नेकोट सिचाई यसै बर्ष सुरुवात गरिने छ ।
- प्लास्टिक पोखरि, सानासिचाई योजना लिफ्ट सिचाई निर्माणमा जोड दिईने छ ।

ग) भवनतथाशहरी विकास : "सुन्दर शहर शुरक्षितआवाश"

- सुदुर पश्चिम सरकारको सहकार्यमा एकिकृत बस्तिबिकाश योजना सुरक्षित स्वच्छ आवास निर्माणमा जोड दिईने छ ।
- सार्वजनिकभवननिर्माण गर्दा अपाङ्गमैत्री, बाल मैत्रिमा जोड दिदै निजिभवनलाई ब्यावसायिक र आवासियमाबर्गिकरण गरिनेछ ।
- नेपाल सरकार, अन्यदातृनिकायको सहयोग र समन्वयमानिर्माण गरिने उक्तशहरी पूर्वाधार जस्तै रंगशाला, सभागृह, बहुउद्देश्यि सिटिहल, ल्याण्डफिल साइट, सपिङ्कम्प्लेक्स, प्राविधिकशिक्षालय, धार्मिक तथा पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माणमा पहल गरिने छ ।
- ११ वटै वार्डमा **"सुरक्षित छाना कार्यक्रम"** संचालन गरि फुसको छाना लाई २बर्ष भित्र जस्ताको छाना बाट प्रतिस्थापन गरिनेछ ।

घ) संचार :

- बजार क्षेत्रमाFree Wifiको ब्यवस्थागर्दो Internet मा सबैको पहुच र सूचनाप्रबिधि संग नगरबासिको पहुमा बृद्धि गर्दै लगिने छ ।

ङ) बैकल्पीकउर्जा, सानाजलविद्युत सहित :

- शैक्षिकउज्यालो भिम दत्तझिलिमिलिकार्यक्रमलाई निरन्तरतादिदै सार्वजनिकमहत्वका क्षेत्रमा सौर्य बत्तिबिस्तार गर्दै लगिने छ ।

४. वातावरण तथाविपदब्यवस्थापन :

- बढ्दो बन बिनास, अतिक्रमण भु-क्षय नियन्त्रण गर्दै बृक्षारोपणमा जोड दिईने छ । र बनलाई Fruit Forest को रुपमाबिकास गर्दै लैजाने नितिअवलम्बन गरिने छ । बढ्दो जलवायु परिवर्तन,जलउत्पन्नप्रकोप नियन्त्रण र बिपदब्यवस्थापनको नितिनिर्माण गरि उद्धार राहत र पुनःश्थापनाको नितिअवलम्वन गरिने छ ।

क) वनतथा भू-संरक्षण

५) संस्थागतविकास सेवाप्रभाव र सुशासन

क) मानव संसाधनविकास

- कर्मचारीको काममालगनसिलता, ईमान्दारीताजिम्मेवारी बोधकाआधारमा पुरस्कृत र दण्ड जरिवानाको ब्यवस्थागर्दै स्वईच्छिक अवकासमाजाने कार्मचारीलाई Golden Hand Cheque को ब्यवस्था गरिने छ ।

ख) सुरक्षाब्यवस्था :

- आन्तरिक आर्थिक क्षमताकाआधारमा **"नगर प्रहरीको"**ब्यवस्था गरि नगर सरसफाई फोहोर ब्यवस्थापन र नगरको शान्तींकालागिनगर प्रहरी यसै बर्ष गठन गरि परिचालन गरिने छ ।

ग) सुचनाप्रविधिः

- नगरपालिका बाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई सूचनाप्रबिधि संग जोड्दै अनलाइन प्रणालि अपनाईने छ र अमरगढीको बिकाश र समृद्धिका साथै प्रचार प्रसारका क्षेत्रमा योगदानदिने एउटा छापा र एउटा बिधुतिय मिडिण लाई पुरस्कृत गरिने छ ।
- **"बिकास मैत्रि संचार संचार मैत्री सरकार"** को मान्यताअनुसार बिधुतिय र छापा संचार संग सहकार्य गरिनेछ ।
- टोल फ्रिनम्बर, अडियो नोटिस लाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
- नगरपालिका र वडा नं. १० मा रहेको सूचनाप्रबिधि केन्द्र लाई प्रभाबकारी बनाई थपबिस्तार गर्ने नितिअबलम्बन गरिनेछ ।

६. वित्तियब्यवस्थापन र सुशासन :

क) लेखाङ्कन, वित्तय परिचालन

- आर्थिक प्रशासन संचालनप्रविधिमा जोड दिइने छ ।
- कार्यालय बाट प्रदान गरिने सम्पुर्ण सेवालाई प्रबिधि मैत्रिबनाउदै सूचनाको हकको सुनिश्चितता, आन्तरिक लेखा प्रणालिलाई ब्यवस्थित गरि बित्तिय जोखिमन्युनगर्दै लगिने छ ।
- अमरगढी बिकाशप्रधिकरणको कार्यबिधिनिर्माण गरि कार्यान्वयनलाई प्रभाबकारी ढगंले लगिने छ ।

बिश्वेश्वर प्रसाद ओझा
नगर प्रमुख